รายงานเสนอต่อรัฐบาลไทย
ประจำเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๙
ของศาสตราจารย์ เอ็น. พี. ลาเกอร์ลอฟ
ผู้เชี่ยวชาญ เอฟ. เอ. โอ.
ด้านการผสมและเพิ่มพูลปริมาณสัตว์ และการผสมเทียม

ข้าพเจ้าได้เดิน ทางถึง กรุงเทพ ฯ เมื่อตอนเช้าของวันที่ ๘ มกราคม ๒๔๙๙ ดร.อาร์. พี. โยนส์ ผู้เป็นที่ปรึกษาสัตวแพทย์แห่งรัฐบาลไทย และเจ้าหน้าที่หนึ่งนายจากสำนักงานภาคของ เอฟ. เอ. โอ. ได้ไปต้อนรับข้าพเจ้าที่ท่าอากาศยาน และพาข้าพเจ้าไปยังโรงแรมรัตนโกสินทร์ วันจันทร์ที่ ๙ มกราคม ๒๔๙๙ ข้าพเจ้าได้ไปยังสำนักงานภาคของ เอฟ. เอ. โอ. และได้พบกับ ม.ล. ชิดเชื้อ กำภู ผู้ช่วยผู้อำนวยการภาค ฯ ในตอนบ่าย ดร. โยนส์ได้พาข้าพเจ้าไปยังกรมปศุสัตว์ ข้าพเจ้าได้พบกับขุนวิจิตรพาหนการ อธิบดีกรมปศุสัตว์ และนายสำเนียง ศรมณี รองอธิบดี และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของกรมนั้น ณ ที่นั้น ข้าพเจ้า ใคร่ขอ กล่าวถึง นายทศพร สุทธิคำ ผู้เป็นสัตวแพทย์ผู้หนึ่งในจำนวน ๒ นายที่ ได้ ไป รับการ อบรม ณ ศูนย์ การ ผึก ระหว่างชาติของ เอฟ. เอ. โอ. ในทางผสมพันธุ์สัตว์และผสมเทียมในปี ๒๔๙๗ – ๒๔๙๘ ที่กรุงสต็อกโฮล์ม นายทศพร ผู้นี้ได้มาประจำอยู่กับข้าพเจ้า ตลอดเวลาที่ ข้าพเจ้า พำนักอยู่ในประเทศไทย

ใน กรม ปศุสัตว์ ข้าพเจ้า ได้ พบ กับ ผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ ของ เอฟ. เอ. โอ. กล่าวคือ ดร. คูมาร์ ผู้เชี่ยวชาญในทางอาหารสัตว์ และหญ้า ดร. แลงคาสเตอร์ ผู้เชี่ยวชาญโรคไก่ มร. ซอนเดอร์การ์ด ผู้เชี่ยวชาญผสมพันธุ์สุกร และ ดร. วิลเลี่ยมสัน ผู้แทนของยูซอม และเป็นผู้เชี่ยวชาญโรคสัตว์ประจำกรม

วันที่ ๙ มกราคม ม.ล. ชิดเชื้อ กำภู ได้แนะนำข้าพเจ้ากับ เซอร์อาเล็กซานเดอร์ แมคฟาร์การ์ แห่งคณะกรรมการช่วยเหลือทางเทคนิคและวิชาการ และ ณ ที่สำนักงานนั้น ข้าพเจ้าได้รับแจ้งให้ทราบถึงกิจการต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ

๖ กุมภาพันธ์ – ๑๐ กุมภาพันธ์ ได้ไปที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ที่ท่าพระ สถานวิทยาศาสตร์ปากช่อง ฟาร์มโคนมของกองทัพบกที่ซับม่วง ด่านกักสัตว์มวกเหล็กและสถานที่ทดลองของกองอาหารสัตว์มวกเหล็กและสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ทับกวาง

๑๒ กุมภาพันธ์ ๑๖ กุมภาพันธ์ เดินทางไปภาคใต้ของประเทศไทย ด่านกักสัตว์หาดใหญ่ และดูโคตามหมู่บ้านบริเวณหาดใหญ่และสงขลา

๒๖ กุมภาพันธ์ ได้ไปที่สถานีบำรุงพันธุ์ม้าของกองทัพบกที่กาญจนบุรี

๒๘ กุมภาพันธ์ – ๒๙ กุมภาพันธ์ ได้ไปที่คณะสัตวแพทยศาสตร์หลายคราว และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน โรงเลี้ยงโคของชาวอินเดียในบริเวณรอบๆ กรุงเทพฯ และโรงฆ่าสัตว์ในกรุงเทพฯ

อธิบดีกรมปศุสัตว์ได้ร่วมไปกับข้าพเจ้าด้วยที่ลำพญากลาง และ ดร. โยนส์ก็ได้ร่วมไปกับข้าพเจ้าที่ลำพญากลาง นครปฐม หัวหิน และทางภาคอีสานที่ท่าพระ ปากช่อง มวกเหล็กและทับกวาง ส่วนนายทศพร ฯ ได้ประจำอยู่กับข้าพเจ้าตลอดเวลาในการเดินทางทุกคราว

ที่สถานีบำรุงพันธุ์ลำพญากลาง มีโคพื้นเมืองและโคพันธุ์ผสม จากเลือดอินเดียอยู่ประมาณ ๖๐๐ ตัว แม่โคทุกตัวมีเครื่องหมายประจำตัวที่สถานีแห่งนี้ รู้สึกว่ามีวิธีการจดสถิติดีพอใช้ และได้ข้อสังเกตุดังต่อไปนี้.—

๑. อายุที่สัตว์ให้กำเนิดลูกตัวแรกอยู่ในระยะเฉลี่ยระหว่าง ๔ ปี ถึง ๔ ปีครึ่ง

๒. ในแม่โค ๑๒๑ ตัว อายุเฉลี่ยในการตั้งท้องครั้งแรก ๓ ปี ๗ เดือน ๔ วัน (โดยคำนวณจากอายุที่สัตว์ตั้งท้องครั้งแรกซึ่งมีตั้งแต่ ๑ ปี ๕ เดือนขึ้นไปจนถึง ๘ ปี ๗ เดือน)

ข้อนี้อาจเป็นได้ว่า การที่สัตว์เหล่านี้มีลูกกันล่าช้ามาก คงเนื่องมาจากขาดอาหารที่สมบูรณ์พอ

ในการพิจารณาในด้านที่จะดำเนินการผสมเทียมในโคพื้นเมือง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาดูว่า โคโดยทั่วไปจะผสมได้ตลอดทั้งปีหรือมีฤดูผสมของมัน โดยเฉพาะจากสถิติทำให้ได้ทราบว่า ถึงแม้จะมีลูกโคเกิดตลอดทั้งปี แต่แม่โคส่วนมากมักจะตกลูกในระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ฉะนั้นที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์แห่งนี้ ระยะการตั้งท้องที่เหมาะที่สุดจึงดูเหมือนจะเป็นเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม

จากสถิติดังกล่าวได้พบว่ามีแม่โคอยู่ ๕ ตัวที่ไม่เคยมีลูกเลยทั้งๆ ที่มีอายุมากแล้ว

เพื่อที่จะทราบว่าความเป็นหมันดังกล่าวนั้นเนื่องมาจากอวัยวะสืบพันธุ์ไม่

เจริญเติบโตหรืออย่างไร จึงได้ผูกสัตว์ไว้ และทำการตรวจโดยล้วงสัมผัสทางทวารหนัก ก่อนหลังจากนั้นจึงได้ฆ่า และผ่าทรากออกตรวจอวัยวะสืบพันธุ์ ผลปรากฏว่า รังไข่เจริญเติบโตเป็นปกติ แต่ส่วนมากอยู่ในระยะพักสงบไม่ทำงาน ข้อนี้อาจเนื่องมาจากการเติบโตทางเพศเกิดขึ้นล่าช้าประกอบกับภาวะการแวดล้อมไม่ดีพอ เช่นขาดอาหารโปรตีน วิตามิน และแร่ธาตุเป็นต้น ในการตรวจครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้พบว่า โคที่อยู่ในสถานีดังกล่าวโดยการเลี้ยงปล่อย ตามทุ่งส่วนมากมักจะดุ และเปลี่ยวยากแก่การจับผูก เพื่อล้วงตรวจโดยสัมผัสทางทวารหนัก จึงทำให้เห็นได้โดยแน่นอนว่า หากจะเริ่มงานผสมเทียมในสัตว์ดังกล่าวนี้ย่อมจะไม่สู้ได้ผลเท่าใด ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาถึงความจริงข้อนี้ว่า จะจัดงานผสมเทียมขึ้นในประเทศไทยได้แค่ไหนและเพียงไร

ได้ไปที่โรงเรียนเกษตรกรรม นครปฐม หน่วยเลี้ยงสุกรที่ราชบุรี และเพชรบุรี หลวงวรพจน์ภูมิภาคนายสัตวแพทย์ ภาค ผู้มีความสนใจในการผสมพันธุ์สุกรได้แจ้งต่อข้าพเจ้าว่า ประชาชนในจังหวัดนั้นนิยมการผสมแม่สุกรของตนกับพ่อสุกรพันธุ์ที่นำมาจากต่างประเทศ

ในจังหวัดนี้โรคแท้งติดต่อเกิดมีขึ้นเสมอหลังจากการผสมดังกล่าว เจ้าหน้าที่สัตวแพทย์จึงมีความเป็นว่า สุกรพันธุ์ต่างประเทศได้พาเอาโรคนี้เข้ามาระบาด เพราะไม่เคยพบว่ามีการแท้งในสุกรพื้นเมืองตามหมู่บ้านมาแต่ก่อนเลย

หลวงวรพจน์ฯ ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า การให้ลูกของสุกรพันธุ์ต่างประเทศบางพันธุ์มีอัตราต่ำมาก ทั้งยังได้ให้ข้อสังเกตอีกด้วยว่า แม่สุกรที่เป็นโรคแท้งติดต่อมักจะแท้งสองครั้ง และอาการอัมพาตก็เป็นอาการธรรมดาอย่างหนึ่งในหมู่สุกรที่เป็นโรคนี้

ได้ไปกับหลวงวรพจน์เพื่อดูสุกรของโรงเรียนเกษตรกรรม และได้พบว่าแม่สุกรทุกๆ ตัวในฝูงนี้ที่ได้ผสมกับสุกรพ่อพันธุ์ตัวหนึ่งแล้ว เกิดแท้งหมด

ในภาคนี้โรคลูกอัณฑะไม่ลงอยู่ในถุงดูเหมือนจะเป็นกันมากในสุกร เพราะได้สังเกตุเห็นความวิการตามกรรมพันธุ์นี้ในพ่อสุกรพื้นเมือง และในสุกรพันธุ์ผสมที่หน่วยเลี้ยงสุกรของเรือนจำทั้งสองแห่ง

ในระหว่างทางไปหัวหินได้แวะดูฝูงโคหลายฝูงของชาวบ้าน ปรากฏว่าโคโดยทั่วไปไม่ค่อยจะสมบูรณ์ดี ได้มีโอกาสถกกันถึงปัญหาการผสมพันธุ์กับราษฎรผู้สนใจและมีเขาวนดีผู้หนึ่ง เขาเล่าว่าได้ซื้อโคผู้พันธุ์อินเดียอายุ ๔ ปีมาตัวหนึ่ง เพื่อมาใช้ผสมกับสัตว์ตัวเมียของตน เขาได้เลี้ยงโคผู้ตัวนี้

ไว้ประมาณปีกว่ามาแล้ว แต่มันไม่มีความใคร่เพื่อใช้ทำการผสมได้ เมื่อข้าพเจ้าได้ถามเขาว่าเขาจะทำอย่างไรกับแม่โคที่แก่หรือเป็นหมันและใช้ประโยชน์ไม่ได้ เขาตอบว่าเป็นธรรมเนียมของชาวนาที่จะนำสัตว์ดังกล่าวไปฆ่าเสีย ในป่าแล้วก็เอาเนื้อไปขายให้แก่คนอื่นๆ การปฏิบัติเช่นนี้ดูจะเป็นเรื่องธรรมดาทั่วๆไปในประเทศนี้และเป็นการถูกต้องในแง่เศรษฐกิจในเมื่อโรครินเดอเปสต์และโรคร้ายแรงอื่นๆได้ถูกปราบปรามลงจนสงบราบคาบไม่ได้ทำให้สัตว์ต้องล้มตายต่อไปอีกแล้ว

การที่ห้ามฆ่าโคหรือกระบือตัวเมียโดยทั่วๆไป ดังเช่นที่เป็นอยู่เท่าทุกวันนี้ ดูจะไม่เป็นวิธีการที่ชาญฉลาดนัก การที่ทำเช่นนี้จะทำให้มีแม่โคที่ใช้ไม่ได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกที และในภายหน้าประเทศไทยก็กำลังที่จะเริ่มงานในด้านการผลิตน้ำนมขึ้นก็ยิ่งเป็นการจำเป็นที่สุดที่จะต้องมีการคัดโดยฆ่าแม่โคที่ให้น้ำนมน้อยลงเสียบ้าง

การเดินทางไปเชียงใหม่

เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ได้ไปดูที่ตลาดนัดซื้อขายโคกระบือ และได้ตรวจดูสภาพของโคกระบือพื้นเมือง ที่นี่ได้ทราบถึงวิธีตอนสัตว์ที่ชาวนากำลังใช้กันอยู่รู้สึกว่าเป็นวิธีทารุณโหดร้ายมาก และเมื่อได้สอบถามราษฎรถึงระยะเวลาที่โคสาวแสดงความใคร่ครั้งแรกก็ได้รับคำตอบว่าหากโคเมียนั้นได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีก็อาจมีความใคร่ครั้งแรกเมื่ออายุได้ ๑ ปีครึ่งถึง ๒ ปี

กระบือแม่จะให้ลูกปีละ ๑ ตัว หรือบางครั้งจะให้ทุกสองปี เชื่อกันโดยทั่วไปว่าหากให้ลูกไม่ถี่จนเกินไปแล้วลูกจะแข็งแรงและจะเจริญเติบโตได้ดีขึ้น ชาวนาเท่าที่ได้พบไม่เคยหรือแม้แต่พยายามที่จะรีดนมโคและกระบือของตน แต่ตามร้านขายกาแฟเล็กๆตามตลาดนั้นมีคนชอบกินกาแฟใส่นมข้นของต่างประเทศกันมาก

บ่ายวันเดียวกันนั้นได้ไปที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ห้วยแก้ว และได้รับการต้อนรับจาก ดร. ยอด วัฒนดิษฐ์ ได้ทำการตรวจฝูงสุกรสำหรับผสมพันธุ์และได้พบข้อยุ่งยากในเรื่องการผสมบางประการ ซึ่งข้าพเจ้าใคร่จะขอกล่าวถึงไว้เพื่อเป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการผสมที่ไม่ติดอันเป็นอุปสรรคต่องานนี้

สุกรพ่อพันธุ์สุกรพันธุ์เบอรกเชียร์เลขที่ ๖๒ ทำการทับตัวเมียได้ดีมาก ได้ใช้ผสมรวม ๑๔ ครั้งแล้วแต่ไม่ได้ผล ได้ทำการตรวจโรคแท้งติดต่อแล้วสามครั้งไม่พบว่าเป็นโรคนี้ จากการตรวจอัณฑะทั้งสองข้างเล็กและแฟบมาก ฉะนั้นจึงอาจเป็น

ได้ว่าสุกรตัวนี้ถูกอัณฑะที่ไม่สามารถผลิตตัวเชื้อได้

สุกรพันธุ์เบอรกเชียร์เลขที่ ๖๔ มีความสามารถในการทับตัวเมียเลว เมื่อเวลาทับลำลึงค์ยื่นออกมาได้บ้าง แต่ขณะที่กำลังทับไม่สามารถสำเร็จกิจได้ ได้พยายามให้ทำการทับถึงสิบครั้งแล้วไม่เคยสำเร็จเลย ขาหลังทั้งสองข้างรู้สึกเป็นปกติ ได้ตรวจดูโรคแท้งติดต่อรวมสามครั้ง ปรากฏว่าไม่เป็นโรค

สุกรพันธุ์ดูร็อคเจอร์ซีเลขที่ ๕๑ ขาหลังสองข้างเป็นอัมพาตมาเป็นเวลาสองเดือนแล้ว และตรวจพบว่าเป็นโรคแท้งติดต่อมาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนปีกลาย ในขณะนี้กำลังเป็นอัมพาตหมดทั้งสี่ขา และกำลังรอคอยการอนุมัติเพื่อการฆ่าทำลายต่อไป

แม่สุกร แม่สุกรพันธุ์ดูร็อคเจอร์ซี เลขที่ ๓๓ อายุ ๒ ปีไม่เคยเป็นสัดเลย อ้วนมากและมีปากช่องคลังวาสเล็กกว่าปกติ

วันที่ ๓๑ มกราคม ได้ไปที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ห้วยแก้วอีกครั้งหนึ่ง เพื่อทำการตรวจท้องแม่โค และโคสาวพันธุ์เบราวน์สวิสรวม ๑๐ ตัวที่มีอยู่ในฝูงนี้ ในจำนวนนี้พบว่า ๓ ตัวท้อง และอีก ๒ ตัวมีสุขภาพเลว ได้ทำการรักษาสัตว์ที่เป็นหมันชั่วคราวให้

ดร. ยอดฯ สงสัยว่าพ่อโคพันธุ์เบราวน์สวิสตัวหนึ่งจะเป็นหมัน จึงได้ทำการตรวจน้ำเชื้อให้และปรากฏว่าเป็นปกติดี และยังได้ทำการตรวจท้องให้แก่โคพื้นเมือง ซึ่งไม่ค่อยจะเปรียวเหมือนกับที่ลำพญากลางอีกด้วย **ในโคฝูงนี้อาจสังเกตุเห็นได้ว่า เมื่อพ่อโคพันธุ์เบราวน์สวิสผสมกับแม่โคพื้นเมืองจะมีอัตราการตั้งท้องเป็นปกติ แต่ในแม่โคพันธุ์และโคสาวพันธุ์เบราวน์สวิสนั้น จะต้องใช้พ่อโคผสมหลายครั้งด้วยกัน** ข้อนี้ให้เห็นว่าพ่อโคเหล่านั้นเป็นปกติปราศจากเชื้อกามโรคที่จะก่อให้เกิดความเป็นหมัน แต่ในโคเมียพันธุ์เบราวน์สวิสอาจมีการขาดธาตุอาหารบางอย่างก็ได้ ซึ่งจะผลกระทบกระเทือนต่อการสัดและการตกไข่ของมันเอง

ได้มีการรีดนมโคฝูงนี้วันละครั้งตอนเช้า และยอมให้ลูกโคดูดนมจากแม่ได้ตลอดวัน ดูเหมือนว่าแม่โคในฝูงนี้จะไม่เป็นโรคเต้านมอักเสบเลย ข้อนี้อาจจะเป็นเพราะลูกโคได้ดูดนมแม่อยู่เสมอ ฉะนั้นก่อนที่ผู้ดูแลควบคุมฝูงสัตว์จะมีความรู้ความชำนาญในการที่จะฝึกหัดรีดนมได้ดีพอ ก็ควรจะใช้วิธีนี้ในอันที่จะป้องกันมิให้โรคเต้านมอักเสบเกิดขึ้นในฟาร์มโคนมที่ตั้งขึ้นใหม่ เพื่อจะได้พิจารณาหาข้อเท็จจริงเพื่อหาทางที่จะป้องกันมิให้โรคนี้เกิดขึ้นได้

วันที่ ๑ กุมภาพันธุ์ ได้ไปดูฝูงโคนมรอบๆเชียงใหม่และได้พบปะหารือกับราษฎรเจ้าของสัตว์ถึงวิธีการที่จะทำให้โคของตนผลิตน้ำนมได้ดีขึ้นโดยวิธีการผสมเทียม ซึ่งใช้แต่โคพ่อพันธุ์ที่ดีกว่า ผสมให้เลือดดีขึ้น ดังจะยกตัวอย่างต่อไปนี้ :—

ฝูงโคนมของนายอาลี่ข่าน

นายอาลี่ข่านมีแม่โค ๑๕ ตัว โคสาว ๑๐ ตัว และตามบ้านใกล้เคียงกันก็มีโรงเลี้ยงโคแบบนอก ๓๐ คอก คอกละประมาณ ๒๐ ถึง ๓๐ ตัว การเลี้ยงโคนมปรากฏว่ามีสภาพดีขึ้นกว่าปีที่แล้ว เนื่องจากได้ประโยชน์ในการขายน้ำนมมากขึ้น ราษฎรเจ้าของสัตว์ส่วนมากเป็นคนไทยอิสลาม นายอาลี่ข่านเองได้เริ่มงานนี้มาเมื่อประมาณ ๗ ปีมาแล้วนี่เอง ส่วนเพื่อนบ้านอื่นๆ ได้กระทำกันมาเป็นเวลานานแล้ว

การรีดนมได้กระทำกันเฉพาะตอนเช้าทุกวัน ต่อจากนั้นก็ให้ลูกโคดูดนมแม่ได้ตลอดวันก่อนที่จะรีดเขาให้ลูกโคดูดนมจากแม่เสียก่อนประมาณ สองนาที เพื่อให้น้ำนมไหล โดยวิธีนี้แม่โคตัวหนึ่งจะให้น้ำนมวันละ ๑ ถึง ๑ ลิตรครึ่งต่อวัน การขายน้ำนมจะขายได้โดยคล่องในราคาลิตร์ละ ๔ บาท

นายอาลี่ข่านเป็นผู้รีดนมเองโดยตลอด แต่มีเด็กๆ คอยช่วยในเวลาที่ตัวเองออกไปเลี้ยงให้กินหญ้าในทุ่ง

เวลาที่โคเบ่งสัดจะทราบได้โดยง่าย โดยมันจะส่งเสียงร้องและขึ้นทับกันเอง นายอาลี่ข่านมีความประสงค์อย่างยิ่งที่จะให้แม่โคของเขาได้ผสมกับพ่อโคพันธุ์ที่ดีเพื่อจะได้ลูกที่มีน้ำนมมากขึ้น เขาพร้อมที่จะร่วมในงานผสมเทียมด้วยหากจะได้เริ่มขึ้นที่เชียงใหม่ โคทั้งหมดของเขาได้รับการเลี้ยงดูในสถานดีและเขาได้ให้อาหารบ่นผสมกับฟางที่ตัดเป็นท่อนๆ

นายอาลี่ข่านมีความเห็นว่าในท้องที่เชียงใหม่จะมีแม่โคที่ทำการผสมเทียมได้ถึง ๑,๐๐๐ ตัว โดยจัดที่ทำซองเอาไว้ ณ ที่รวมทุกๆ จุด และนัดเวลาให้เจ้าของนำโคของตนมาพบสัตวแพทย์ตามกำหนดที่วางไว้ตายตัวทุกๆ วัน

เมื่อสอบถามว่าเมื่อแม่โคได้รับการผสมเทียมแล้วภายหลัง ๒–๓ ชั่วโมงก็ถูกไล่ทับจากพ่อโคที่เที่ยวเพ่นพ่านอยู่ในแถบนั้นอีกได้หรือไม่ นายอาลี่ข่านตอบว่าในแถบนั้นไม่มีพ่อโคเที่ยวเพ่นพ่านอยู่มากนัก เพราะส่วนมากพ่อโคถูกล่ามไว้กับที่ แต่ทั้งๆ ที่เป็นเช่นนั้นก็ตาม เขาเชื่อว่าเมื่อใช้วิธีผสมเทียมแล้วก็ควรจะกักแม่โคที่กำลังเป็นสัดไว้ในคอกตลอดเวลาในวันนั้น

นอกจากนั้น นายอาลี่ข่านยังแจ้งว่าเขาไม่มีข้อยุ่งยากอันใดในเรื่องที่เกี่ยวกับโคที่เป็นหมัน เขามักจะได้ลูกโคปีละตัวเสมอ

และเมื่อให้ลูกตัวแรกมักจะอยู่ในอายุ ๓ ปี ในวันที่แม่โคกำลังเป็นสัด เขาเคยให้แม่โครับการผสมตลอดวันถึง ๓ ครั้ง ในคอกของเขานั้นการคลอด ยากและ รกค้างไม่สู้จะมีบ่อยนัก

เขาเลี้ยงลูกโคตัวเมียไว้และขายลูกโคตัวผู้เมื่ออายุประมาณ ๑ ปี ผู้นี้มีความประสงค์อย่าง แรงกล้า ที่จะให้งาน ผสมเทียมได้เริ่มขึ้นที่เชียงใหม่ และมีความคิดเห็นว่าเจ้าของสัตว์รายอื่น ๆ คงจะสนใจและร่วมมือในงานผสมเทียมนี้อย่างแท้จริงเช่นกัน

ชาวนาอีกรายหนึ่ง นายนคร ผดุงกิจ ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านมีแม่โค ๒๐ ตัว จากจำนวนนี้เขาใช้รีดนม ๗ ตัว และในหมู่บ้านแห่งนี้มีโคที่ใช้รีดนมอยู่ประมาณ ๒๐๐ ตัว โคพวกนี้ดูเหมือนจะเป็นพันธุ์ที่ได้เลือดจากพันธุ์มาจากพม่า ให้น้ำนมเช้าละ ๑ – ๑.๕ ลิตร ต่อจากนั้นให้ลูกโคดูดนมได้ตลอดวัน

นายนคร ผดุงกิจ มีพ่อโคของตนเองและให้ผสมกับแม่โคของเพื่อนบ้านโดยไม่คิดมูลค่า เพราะเป็นญาติกันทั้งนั้น ชาวนาผู้นี้ประสงค์ให้โคของ ตนให้ น้ำ นมมาก ขึ้นและใครจะให้แม่โคผสมกับพ่อพันธุ์ดีดี เพราะพ่อมีเท่าใดก็ขายได้หมด เขาเคยได้ยินคำกล่าวถึงเรื่องผสมเทียมเหมือนกัน แต่ไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร และเมื่อได้อธิบายให้ทราบแล้ว เขาก็บังเกิดความสนใจในงานนี้

ในหมู่บ้านนี้ ไม่มีฤดูผสมของสัตว์ที่แน่นอน แม่โคตกลูกตลอดทั้งปี สัตว์ส่วนมากจะแสดงอาการเป็น สัดปรากฏให้เห็นชัดสังเกตุได้ไม่ยากนัก หากแม่โคเป็นสัดในตอนเช้าก็ มัก จะ เป็นสัด เรื่อยไป จน ถึงตอนกลางวันด้วยทุกราย หรือหากจะเป็นสัดในตอนเย็นก็จะปรากฏให้ สังเกตุได้ใน ตอนเช้าวันรุ่งขึ้นด้วย

โคนมใน บริเวณ เชียงใหม่ ขัง อยู่ในคอก เวลา กลาง คืนและ เชื่องกว่าโคที่ปล่อยเลี้ยง เท่าที่เคย เห็นตาม สถานี บำรุงพันธุ์สัตว์มาก รู้สึกว่าจะบังคับได้โดยง่าย และจะไม่เป็นการยากสำหรับงานผสมเทียมเท่าใด

น้ำนมจากแม่กระบือ

ในขณะที่ก่อนจะออกเดิน ทางจากจังหวัดเชียงใหม่ ดร. ยอด ฯ ได้แจ้งกับข้าพเจ้าว่ามีชาวนาผู้หนึ่งอยู่ที่บริเวณเชียงใหม่นี้ใช้กระบือรีดนม เขาได้ซื้อกระบือพันธุ์มูร่าตัวผู้ตัวหนึ่ง จากประเทศ พม่าเมื่อ หลายปีมาแล้ว และก็ได้ทำการผสมกับแม่กระบือของตน ลูกกระบือที่เกิดจากการผสมนี้ให้นมวันละ ๖ ลิตร เจ้าของสัตว์พอใจในผลอันนี้มาก บัดนี้พ่อกระบือนั้นได้ตายเสียแล้วจึงได้ใช้แต่ลูกซึ่งเกิดจาก พ่อกระบือตัวนั้นทำพันธุ์ต่อมา

มีหลายแห่งในประเทศที่มีราษฎรรีดนมจากกระบือ ได้ทราบมาว่าในประเทศอินเดีย แม่กระบือให้น้ำนมมากกว่าแม่โค ซึ่งดูว่าอาจจะเป็นไปได้ในประเทศไทย ข้าพเจ้าได้ยินข้อคัดค้านในเรื่องนี้ว่าคนไทยไม่ชอบน้ำนมกระบือแต่ที่จังหวัดเชียงใหม่นี้ไม่มีข้อลำบากอะไรเลยในการที่จะขายน้ำนมกระบือ

วันที่ ๒ กุมภาพันธุ์ ได้ไปที่**โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้** และได้พบกับอาจารย์ใหญ่ นายวิภาช บุญศรี วังซ้าย ในโรงเรียนนี้มีนักเรียนอยู่ ๓๙๐ คน หลังจากที่นักเรียนเรียนจบหลักสูตรแล้ว ส่วนมากเข้ารับราชการ บ้างก็เข้าทำงานในโรงงานน้ำตาลและไร่ยาสูบ นักเรียนสนใจแต่ในทางปลูกพืชมากกว่าทางเลี้ยงสัตว์

อย่างไรก็ดี อาจารย์ใหญ่ก็หวังที่จะปลูกฝังความสนใจในเรื่องการเลี้ยงและรีดนมในหมู่นักเรียน ในขณะนี้ที่โรงเรียนมีฟาร์มเลี้ยงและผสมพันธุ์แพะอยู่แล้ว และกำลังพยายามที่จะ ผสมพันธุ์พื้นเมือง กับพันธุ์ที่นำนำมาจากต่างประเทศ แพะตัวดีที่สุดให้น้ำนมวันละ ๑๕ ลิตร และขายให้แก่คนอื่น ๆ ในบริเวณนั้นในราคา ๑ บาทต่อ ๒๐๐ ซี.ซี.

ขณะนี้ทางโรงเรียนกำลังจะซื้อโคสาวพื้นเมือง ๒๐ ตัว และคิดว่าจะใช้ผสมกับโคผู้เลือดอินเดียที่ดี โดยวิธีนี้อาจารย์ใหญ่ได้พยายามที่จะให้นักเรียน สนใจไม่เพียงแต่ในทางปลูกพืชเท่านั้น แต่ให้สนใจในทางเลี้ยงโคและรีดนมด้วย

วันที่ ๗ กุมภาพันธุ์ ได้ไปที่**สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ท่าพระ** ที่สถานีแห่งนี้เลี้ยงโคพื้นเมือง โคเร็ดซินดี้ และเบราวน์สวิส

เมื่อก่อนนี้ทางสถานีนี้ได้ผสมโคพื้นเมืองกับโคที่มีเลือดพันธุ์อินเดียบางพันธุ์

ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายนปีที่แล้วเป็นต้นมา ทางสถานีได้เปลี่ยนนโยบายการผสมในขณะนี้จึง พบว่ามีพ่อโคพันธุ์เร็ดซินดี้ และเบราวน์สวิสอยู่รวมกับโคเมียพื้นเมือง เราได้รับแจ้งว่าโคเร็ดซินดี้ชอบผสมกับโคพื้นเมือง แต่โคเบราวน์สวิสไม่ชอบผสมด้วยเลย

โคฝูงนี้ไม่มีการรีดนมเลย ลูกโคจึงดูดนมแม่ได้ตลอดเวลา แม้กับแม่โคพันธุ์เบราวน์สวิส

โคพันธุ์ต่าง ๆ

พันธุ์เร็ดซินดี้ มีพ่อโค ๑๓ ตัว
ลูกโคผู้ ๑๑ ,,
แม่โค ๑๗ ,,
โคสาวและลูกโคเมีย ๑๐ ,,

การใช้โคพ่อพันธุ์เร็ดซินดี้ผสม

ใช้พ่อโคเร็ดซินดี้ ๒ ตัว ผสมกับแม่โคพื้นเมือง

ใช้พ่อโคเร็ดซินดี้ ๑ ตัว ผสมกับแม่โคเบราวน์สวิส

ยังมีพ่อโคพันธุ์เร็ดซินดี้อีก ๑๐ ตัวที่ไม่ได้ใช้ในการผสม

โคพันธุ์เบราวน์สวิส มีพ่อโค ๙ ตัว
แม่โค ๑๖ ,,
โคสาว ๒ ,,

การใช้พ่อโคพันธุ์เบราวน์สวิสผสม

ใช้พ่อโคพันธุ์เบราวน์สวิส ๒ ตัว ผสมกับแม่โคเร็ดซินดี้

ใช้พ่อโคพันธุ์เบราวน์สวิส ๒ ตัว ผสมกับแม่โคพื้นเมือง

พ่อโคเบราวน์สวิส ๕ ตัวไม่ได้ใช้ในการผสม

ข้าพเจ้าอยากจะย้ำถึงความจริงข้อหนึ่งว่า หากในเวลาต่อไปจะใช้พ่อโคจากสถานีทำพระในการผสมเทียมแล้ว โคผู้ที่ถูกเลี้ยงปล่อยเป็นฝูง ๆ เช่นที่เป็นอยู่ในขณะนี้เมื่อจะถูกนำมาใช้ในงานผสมเทียม ก็จะต้องถูกจับผูกเอาไว้โดยขาดอิสระภาพซึ่งทั้งนี้อาจจะทำให้หย่อนความใคร่ในทางเพศไป และเมื่อถูกบังคับให้ขึ้นทับตัวเมียซึ่งอยู่ในซองก็อาจจะไม่ยอมทำการ หรือยอมหลั่งน้ำเชื้อใช้ในเครื่องโยนเทียม

ฉะนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะต้องถือว่าโคผู้เร็ดซินดีเหล่านี้ไว้แต่เป็น ๆ ที่สุด เพื่อว่าเมื่อเวลาต้องการใช้ก็อาจจะใช้โคเหล่านี้ในงานผสมเทียมได้ โดยไม่ลำบากมากนัก

สถานะสุขภาพสัตว์โดยทั่วไป

โคเร็ดซินดีรู้สึกว่าแข็งแรงดีมาก แต่โคเบราวน์สวิสไม่ค่อยจะแข็งแรงดีนัก ทั้งๆที่โคทั้งสองพันธุ์นี้ได้รับการเลี้ยงดูและอยู่ในสภาพแวดล้อมอย่างเดียวกัน โคเบราวน์สวิสอาจได้รับการกระทบกระเทือนจากการเปลี่ยนอากาศในหน้าร้อนโคพันธุ์นี้ชอบลงไปแช่ในน้ำเป็นเวลานาน ๆ

การตั้งท้องและการเป็นหมัน

ตลอดเวลาที่อยู่ที่ทำพระ ได้ทำการตรวจดูสุขภาพทางเพศของแม่โคทั้งสองพันธุ์ดังนี้

โคพันธุ์เร็ดซินดี้ ได้ทำการตรวจโดยถ้วงสัมผัสทางทวารหนักแก่แม่โค ๑๗ ตัว ในจำนวนนี้ ๑๓ ตัวได้รับการผสมไว้แล้ว และพบว่า ๑๑ ตัวตั้งท้อง แม่โคส่วนมากตั้งท้องโดยผสมแต่เพียงครั้งเดียว และได้ตรวจพบว่ามีถุงน้ำในรังไข่ในแม่โคตัวหนึ่ง

โคพันธุ์เบราวน์สวิส ทำการตรวจแม่โค ๑๖ ตัวส่วนมากเป็นโคเมียที่อายุมากแล้วแต่ยังไม่เคยมีลูกเลย ผลปรากฏว่ามี ๖ ตัวตั้งท้องแล้ว อีก ๗ ตัวไม่มีท้อง ในจำนวนนี้บางตัวมีสุขภาพไม่สมบูรณ์นักและบางตัวก็มีสุขภาพเลวมาก

สุกรผสมพันธุ์ที่ทำพระ

ไม่ค่อยจะได้ทราบเรื่องที่แน่นอนเกี่ยวกับประวัติการผสม เพราะเจ้าหน้าที่คนเดิม

ผู้รับผิดชอบใน หน้าที่ การ ผสม พันธุ์ สุกรได้ย้ายไปประจำหน้าที่อื่นเสียแล้ว

แต่อย่างไรก็ตาม เราได้รับแจ้งว่าเมื่อเดือนพฤษภาคม ปีที่แล้วสุกรในที่นั้นเป็นโรคแท้งติดต่อกันมาก จึงได้ถูกฆ่าทำลายทุก ๆ ตัวที่ตรวจพบว่าเป็นโรค ภายหลังที่ปล่อยให้คอกว่างลงเป็นเวลา ๒ เดือน แล้วก็ได้นำสุกรอื่นมาไว้ในคอกนั้นอีก แต่ในเวลา ๓ เดือนต่อมาปรากฏว่าสุกรรุ่นใหม่นี้ครึ่งหนึ่งให้ปฏิกิริยาแสดงว่าเป็นโรคแท้งติดต่อ เราไม่สามารถทราบเรื่องเกี่ยวกับสุกรพ่อพันธุ์ที่เป็นโรคนี้มากไปกว่าเท่าที่ทราบว่ามีสุกรผู้ตัวหนึ่งถูกตอนโดยเหตุที่มีลูกอัณฑะบวม และภายหลังที่ได้ทำการตรวจร่างกายภายนอก จึงพบว่าพ่อสุกรอีกตัวหนึ่งหมดความสามารถในการสืบพันธุ์แล้ว

พ่อสุกรพันธุ์เลขที่ ๖๘ อัณฑะข้างซ้ายอักเสบเรื้อรัง และอัณฑะข้างขวาฝ่อตัวเล็กกว่าปกติ

พ่อสุกรพันธุ์เลขที่ ๖๑ ลูกอัณฑะข้างซ้ายอักเสบและทางขวาฝ่อตัวลง

พ่อสุกรพันธุ์เลขที่ ๕๕ เพิ่งถูกตอนเนื่องจากลูกอัณฑะอักเสบอย่างร้ายแรง

พ่อสุกรพันธุ์เลขที่ ๔๗ ลูกอัณฑะข้างซ้ายเล็กเพียงครึ่งหนึ่งของทางขวา

พ่อสุกรพันธุ์เลขที่ ๖๔ ลูกอัณฑะทั้งสองข้างเล็ก โดยเฉพาะข้างขวาเล็กมาก เนื้อของลูกอัณฑะผิดปกติ อาจมีการอักเสบอย่างเรื้อรังมาก่อนแล้ว

เท่าที่ข้าพเจ้า นำเรื่อง ข้างต้นมากล่าวก็โดยเหตุที่อาการต่าง ๆ เท่าที่ได้ตรวจพบนั้นแสดงให้เห็นว่า โรคแท้งติดต่อสามารถก่อให้เกิดอาการที่สามารถจะ เห็นได้โดยเด่นชัดจนง่ายที่จะเห็นได้ด้วยตาเปล่า

วันที่ ๘ กุมภาพันธุ์ ได้ไปที่สถานวิทยาศาสตร์ผลิตวัคซีนและเซรัมที่ปากช่อง หัวหน้าคือ ดร. เชื้อ วงศสงสาร และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ได้แสดงการผลิตวัคซีนชนิดต่างๆ ให้ชม ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่างานเท่าที่ได้กำลังปฏิบัติอยู่ ณ สถานวิทยาศาสตร์แห่งนี้สามารถทำได้ดีจริง ๆ และมีความสำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่งด้วย

วันที่ ๙ กุมภาพันธุ์ ได้ไปที่ฟาร์มโคนมของกองทัพบกที่ซับม่วง สถานที่แห่งนี้ได้ตั้งขึ้นมาประมาณ ๒๐ ปีแล้ว

ในขณะนี้มีโคนมพันธุ์พื้นเมืองอยู่ ๕๐ ตัว และมีแม่โคพันธุ์เจอร์ซีจากออสเตรเลีย ๑๖ ตัวพ่อโค ๓ ตัว และมีลูกของพันธุ์นี้อยู่หลายตัว

การให้อาหารสัตว์

โคเจอร์ซีนี้ได้รับ หญ้าแห้งวันละ ๑๐ ก.ก. ต่อ ๑ ตัว หญ้าแห้งนี้ได้นำมาจากสถานีเสบียงสัตว์ของ กองทัพบก ซึ่งตั้งอยู่อีกแห่งหนึ่ง โคแต่ละตัวได้รับอาหารปั่นวันละ

๔ ก.ก. อาหารปั่นประกอบด้วย รำข้าว กากมะพร้าว กากถั่ว และปลายข้าว

การให้นม

โคเจอร์ซี่ให้นมในปีแรกตัวละ ๑,๒๐๐ ก.ก. แต่ในปีที่ ๒ ให้เพียงปีละ ๖๐๐ ก.ก. การรีดนมรีดวันละ ๒ ครั้ง **การให้นมในปีที่ ๒ ที่ลดลงนี้เนื่องมาจากแม่โคส่วนมากเป็นโรคเต้านมอักเสบชนิดเรื้อรัง**

โรคนี้ อาการ เริ่มด้วย การ บวมแข็ง เกิดขึ้นที่เต้านม หลังจากระยะนั้นเต้านมที่เป็นโรคจะค่อย ๆ เหี่ยวเล็กลง เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลฝูงสัตว์นี้ความเห็นว่า แม่โคเจอร์ซีประมาณ ๙๐ เปอร์เซ็นต์เป็นโรคเต้านมอักเสบประเภทนี้ ที่ยังมิได้มีการตรวจเชื้อโรคทางจุลินทรีย์วิทยาแต่ประการใด และ ดร. เรอฯ ได้สัญญากับข้าพเจ้าว่าจะทำการตรวจโดยแยกเชื้อจากน้ำนมให้

โคพื้นเมืองได้รับการรีดนม วันละครั้งในตอนเช้าแล้วให้ลูกโคได้ดูดนมตลอดทั้งวัน ระยะการให้นมประมาณ ๖ เดือน เจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้ได้แจ้งต่อข้าพเจ้าว่า ไม่เคยพบอาการโรคเต้านม อักเสบ ว่าได้เกิดขึ้นกับโคพื้นเมืองแต่อย่างใด

การให้ลูก

โคสาวเจอร์ซีเป็นสัด ครั้งแรกเมื่ออายุประมาณ ๑ ปีครึ่ง ส่วนโคพื้นเมืองประมาณ ๒ ปีครึ่ง ถ้าใช้พ่อโคเจอร์ซีผสมกับแม่โคพื้นเมือง แม่โคส่วนมาก จะตั้ง ท้อง หลัง จาก ผสมเพียงครั้งเดียว แต่เมื่อพ่อโคตัวเดียวกันนี้ถูกนำมาผสมกับแม่โคเจอร์ซี แม่โคจะตั้งท้องประมาณ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น ในการผสมครั้งแรก

สถานที่เลี้ยงและรีดนมโค ของกองทัพบกแห่งนี้มีอาณาเขตกว้างขวางดี ถ้าหากว่าจะปรับ ปรุงขยับ ขยาย ก็จะเป็น สถาน ที่เลี้ยงและรีดนมที่ดีแห่งหนึ่งได้ แต่ทั้งนี้ควรจะต้องพิจารณาทุก ๆ ทาง ในอันที่จะป้องกันโรคเต้านมอักเสบนี้เสียก่อน

เมื่อผู้ที่ไม่ เคยทำการรีดนม มาก่อนมาเริ่มจับทำงานนี้เข้าก็มักจะรีดไม่ถูกวิธี โดยใช้นิ้วคั้นหัวนมแทนที่จะใช้ฝ่ามือช่วย การทำเช่นนี้จะทำให้เกิดแผลข้างในหัวนม และเกิดเป็นโรคเต้านมอักเสบได้โดยง่าย โคเจอร์ซีที่มาจากออสเตรเลียนี้หัวนมเล็กมาก และยากที่จะรีดได้โดยถูกวิธี ที่ฟาร์มนี้มีเครื่องรีดนมด้วยเข้าใจว่าไม่ค่อย จะได้ใช้กัน เพราะจะทำให้เกิดอันตรายและทำให้เกิดโรคเต้านมอักเสบได้โดยง่าย หากใช้ไม่ถูกวิธี ยังไม่มีเหตุผลอันใด เลยในขณะนี้ที่จะซื้อเครื่องรีดนม มาใช้ใน ประเทศไทย สิ่งจำเป็น อย่างยิ่ง ที่ประ ชาชน ควรได้เรียนรู้เสียก่อนก็คือการรีดด้วยมือที่ถูกวิธีจริง ๆ ซึ่งกว่าจะชำนาญได้ก็ต้องใช้เวลานานไม่ใช่น้อย

ในฝูงโคที่เป็นโรคเต้านมอักเสบ โคควรได้รับการรีดแต่เฉพาะในตอนเช้าแล้วก็ให้ลูกได้ดูดนมแม่ตลอดทั้งวัน เรื่องนี้สำคัญมากควรที่จะต้องพิจารณาหาสมุฏฐานให้แน่ชัดต่อไป

วันที่ ๑๐ กุมภาพันธุ์ ได้ไปห้องปฏิบัติการทดลองเรื่องอาหารสัตว์ชนิดใหม่ที่หมวกเหล็ก ในที่แห่งนี้ ดร. บรูค ก็เพิ่งจะได้มาถึงเพื่อเริ่มงานในทางห้องปฏิบัติการเช่นกัน ในวันเดียวกันนั้นได้ไปที่สถานีบำรุงพันธุ์ทับกวาง และได้ไปตรวจดูโคพันธุ์บรามันที่ได้ส่งเข้ามาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๗ ดร. วิดเลียมส์มีความคิดเห็นว่า สัตว์พันธุ์นี้จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับอากาศและภูมิประเทศในประเทศไทยได้ และคิดว่าเมื่อนำไปผสมกับโคพื้นเมืองก็จะสามารถปรับปรุงให้โคพื้นเมืองเป็นโคเนื้อได้ดีขึ้น

โคพันธุ์นี้ดูเหมือนว่าจะสามารถเจริญเติบโตได้ดี ลักษณะทั่ว ๆ ไปกำลังอยู่ในสภาพสมบูรณ์ดีเยี่ยม แม่โคบางตัวมีเต้านมใหญ่มาก แต่ในขณะนี้ได้ปล่อยเลยตามทุ่ง ทำให้ค่อน ข้างจะเปรี้ยวมากไปสักหน่อย ข้าพเจ้าเข้าใจว่าไม่มีประโยชน์อันใดในการที่จะเริ่มงานผสมเทียมในโครงการผสมโคพันธุ์เนื้อเช่นนี้เลย

สถานีผสมพันธุ์สุกรทับกวาง มีพ่อพันธุ์สุกรที่กำลังเป็นโรคแท้งติดต่อ ได้ทำการตรวจพบสัตว์มีอาการดังต่อไปนี้

สุกรพันธุ์แฮมเชียร์เดชที่ ๖๐ อัณฑะข้างซ้ายใหญ่ผิดปกติทั้งสองข้าง ตลอดท่อพักอสุจิแข็งผิดปกติ ผลการวินิจฉัยโรคปรากฏว่าเป็นโรคอัณฑะอักเสบเรื้อรัง และท่ออสุจิอักเสบ

สุกรพันธุ์ดูร็อคเจอร์ซีเดชที่ ๕๓ ตอนเมื่อปีกลายนี้แล้วเพราะเป็นโรคอัณฑะอักเสบอย่างร้ายแรง

สุกรพันธุ์เบอร์กเชียร์อายุ ๒ ปี อัณฑะทั้งสองข้างเล็กมาก มีลักษณะแข็งและเป็นปม มีอาการอักเสบเรื้อรังและมีเยื่อหุ้มอัณฑะอักเสบด้วย

สุกรพันธุ์เบอร์กเชียร์เดชที่ ๕๐ มีอัณฑะค่อนข้างเล็กแต่ไม่สามารถให้การวินิจฉัยโรคได้แน่นอน

สุกรพันธุ์เบอร์กเชียร์เดชที่ ๕๖ มีอัณฑข้างซ้ายอักเสบเรื้อรัง มีก้อนกลมแข็งอยู่ทางด้านหน้า อัณฑะข้างขวาเป็นปกติ สุกรตัวนี้เมื่อ ๔ เดือนก่อนมีอาการเป็นอัมพาตที่ขาหน้าทั้งสองข้าง

สุกรพันธุ์เบอร์กเชียร์เดชที่ ๕๓ อัณฑะข้างซ้ายเล็กมาก ท่ออสุจิแข็งแสดงอาการอัณฑะอักเสบอย่างเรื้อรัง

ทั้งนี้ทำให้เห็นได้ว่าอาการที่สามารถจะเห็นได้อย่างเด่นชัดในโรคแท้งติดต่อชนิด

พ่อสุกรพันธุ์เหล่านี้ ก็คืออาการที่ลูกอัณฑะเกิดอักเสบนั่นเอง

วันที่ ๑๓ ถึง ๑๕ กุมภาพันธุ์ ได้ไปทางภาคใต้เพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเจริญเติบโตของโคในภาคนี้ ที่หาดใหญ่ นายสุมพร ภารสมุทร นายสัตวแพทย์ภาค ๘ และนายอุทัย ศาลิคุปต์ สัตวแพทย์จังหวัด ฯ ได้มาพบที่รถไฟและที่ในจังหวัดสงขลา ได้พบนายพนัส ณ นคร นายสัตวแพทย์ภาค ๘ ได้หารือกับสัตวแพทย์เหล่านี้ถึงการเจริญเติบโตของโค กระบือ ในส่วนนี้ของประเทศ โคในแถบนี้โดยทั่วไปไม่เติบโตดีเพียงพอ และการผสมพันธุ์สัตว์ได้รับความสนใจแต่เพียงประการเดียว เฉพาะในหมู่ราษฎรที่ผสมไว้เป็นโคชน อันเป็นกีฬาอย่างหนึ่งในภาคนี้ รู้สึกทึ่งอยู่มากที่ได้เห็นว่าเจ้าของสัตว์มีความระมัดระวังในการเลี้ยงดูสัตว์เหล่านี้มากเพียงใด และในการที่โคสามารถเจริญเติบโตได้อย่างมากเพียงแต่อาศัยแต่หญ้าเป็นอาหารแต่อย่างเดียว ซึ่งโคจะต้องถูกบังคับให้กินมากที่สุดที่จะมากได้

นายสัตวแพทย์ภาค ๘ มีความเห็นว่าการที่โค กระบือ เจริญเติบโตไม่ดีเพียงพอเนื่องมาจาก

๑. ได้รับการผสมกันภายในสายเลือดเดียวกันมาโดยตลอด

๒. ได้รับอาหารไม่ดีพอ เช่น

ก. หญ้าในแถบนี้มีคุณภาพทางอาหารต่ำมาก

ข. ไม่เคยรับอาหารเป็นเลย

ค. ขาดแร่ธาตุ โดยเฉพาะขาดธาตุฟอสเฟต

ความคิดเห็นของนายพนัส ฯ มีอยู่อีกว่า การปรับปรุงโคควรทำโดยนำโคพ่อพันธุ์จากประเทศอินเดีย เช่น พันธุ์เร็ดซินดีมาผสมกับโคเมียพื้นเมือง และในเวลาเดียวกันควรคงพ่อโคพื้นเมืองที่มีลักษณะเด่นเดียว

ตลอดเวลาที่ข้าพเจ้าอยู่ในส่วนนี้ของประเทศ ข้าพเจ้าได้ไปตรวจดูฝูงโคต่าง ๆ ตามท้องทุ่งและสังเกตุเห็นได้ถึงความขาดแคลนหญ้า โดยเฉพาะในระยะนี้ของปี ฉะนั้นโคโดยทั่วไปจึงไม่เจริญเติบโตดีนัก

แต่ในส่วนนี้ของประเทศ กระบือเจริญเติบโตได้ดีมาก และอยู่ในสภาพที่ดีทั้ง ๆ ที่กระบือเหล่านั้นอยู่ในสภาพแวดล้อม เช่นเดียวกับโคทั้งหลาย

นายสัตวแพทย์ภาค ๘ ได้แจ้งกับข้าพเจ้าว่าทางเขตแดนด้านมลายู ประชาชนในเขตนั้นได้เคยพยายามผสมโคพื้นเมืองที่มีลักษณะเช่นเดียวกันนี้กับพ่อโคพันธุ์เจอร์ซี

แต่ปรากฏว่ามีการ คลอดลูก ผิดปกติ เป็น จำนวนมาก จนกระทั่งต้องเลิกการผสมระหว่างโคสองพันธุ์นี้

วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ได้ไปที่โรงฆ่าสัตว์พระโขนง ได้มีเจ้าหน้าที่ของกระทรวงอุตสาหกรรมได้นำไปดูโคพื้นเมืองฝูงหนึ่ง ซึ่งมีการเลี้ยงดูอย่างดีด้วยอาหารประเภทอาหารข้น ประกอบด้วยสัตว์เหล่านี้เจริญเติบโตดีมาก ข้าพเจ้ามีความสนใจใคร่เห็นว่าสัตว์เหล่านี้จะเจริญเติบโตขึ้นสักเพียงใด หากได้รับการเลี้ยงดูที่ดีกว่า และเจ้าของสัตว์ก็มีความสนใจใคร่จะให้สัตว์เหล่านี้ได้รับการผสมด้วยน้ำเชื้อจาก พ่อโคพันธุ์เร็ดซินดี้โดยวิธีการผสมเทียม

วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ได้ไปดูฝูงโคนมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์เป็นผู้นำดู ที่ฟาร์มแห่งนี้มีโคแม่ประมาณ ๘๐ ตัว เป็นโคพื้นเมือง ๔๕ ตัว โคเร็ดซินดี้ ๑๔ ตัว โคเจอร์ซี่ ๑๙ ตัว โคเบราวน์สวิส ๒ ตัว และโคลูกผสม ๑๑ ตัว โคพื้นเมืองนี้ซื้อมาจากตามคอกสัตว์ของชาวอินเดียที่อยู่ในกรุงเทพ ฯ ความมุ่งหมายของฟาร์มนี้เพื่อที่จะ ปรับปรุงโคเหล่านี้ให้เป็นฟาร์มที่มีโคนมที่ดี แม่โคเหล่านี้ให้น้ำนมวันละ ๔ ลิตรต่อ ๑ ตัว ในระยะเวลาที่มีการให้นมมากที่สุด ระยะการเป็นสัดครั้งแรกที่เร็วที่สุดในโคพื้นเมือง สังเกตเห็นได้ว่าอยู่ในระยะเวลาประมาณ ๑๔ เดือน

ลูกโคเร็ดซินดี้เจริญเติบโตดี มีหนังหุ้มลิ้งค์หย่อนยาวตามลักษณะของโคพันธุ์นี้ และอาจจะหย่อนยาวขึ้นอีกได้ หากมีลูกโคตัวอื่นมาดูด

ปัญหาข้อนี้นับว่าสำคัญ ถ้าจะใช้พ่อโคเร็ดซินดี้ในการผสมเทียม เพราะถ้าหนังหุ้มปลายลิ้งค์หย่อนยาวเกินไป จะทำให้ลำบากในการรีดน้ำเชื้อโดยวิธีใช้กับเครื่องโยนเทียม

โคสาวเจอร์ซีมีบางตัวที่เจริญเติบโตไม่ดีพอ

พ่อโคเร็ดซินดี้มีความรู้สึกไม่ใคร่อยากจะทับ ต้องใช้เวลานานที่จะขึ้นทับแม่โค ถึงแม้พ่อโคเจอร์ซีก็เช่นเดียวกัน ไม่ค่อยจะมีความรู้สึกอยากจะทับ ในที่แห่งนี้เจ้าหน้าที่ได้เคยดำเนินการทดลองการผสมเทียมโคและแพะไปบ้างแล้ว

โรคเต้านมอักเสบ ได้เกิดขึ้น ในฝูงโคเจอร์ซี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกิดมากในแม่โคที่ถูกรีดนมโดยใช้เครื่อง ยังไม่มีการตรวจเชื้อของโรคนี้ทางบัคเตรีวิทยา และโรคเต้านมอักเสบที่เกิดขึ้นนี้ดูเหมือนจะเป็นประเภทรวดเร็วและรุนแรง

วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ได้ไปที่กองการอาหารกรมอนามัย และได้ไปพบกับ ดร. ยง ชุติมา หัวหน้ากอง ได้หารือกัน

ถึงความสำคัญของการผลิตนมเพื่อสุขภาพของประชาชน ดร. ยง ฯ มีความสนใจในเรื่องนี้มาก และได้อ้างถึงบทความที่เขาได้เขียนลงในหนังสือข่าวของกรมประจำเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้าพเจ้ายังได้รับแจ้งอีกว่า เจ้าหน้าที่ของกองการอาหารได้ทำการสำรวจการผลิตน้ำชมเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๑ ในสองจังหวัดคือ กรุงเทพฯ และธนบุรี และกองการอาหารมีความหวังว่าอนาคตอันใกล้นี้คงจะมีการรีดนมในประเทศไทยมากขึ้น และคงจะได้ทำการปรับปรุงให้อยู่ในระดับที่ดีกว่าเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ได้ไปที่สถานีผสมพันธุ์ม้าของกองทัพบกซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรี ที่สถานีผสมพันธุ์ม้าแห่งนี้มีแม่ม้าอยู่ ๓๐๐ ตัว พ่อม้า ๕๐ ตัว มาจากออสเตรเลีย หรือเป็นลูกที่เกิดจากพันธุ์นี้

อัตราการตั้งท้องมีประมาณปีละ ๕๐ % แม่ม้าประมาณ ๓๐ % ไม่มีอาการเป็นสัด เจ้าหน้าที่ได้เคยทำการทดลองผสมเทียมในแม่ม้ามาบ้างแล้ว แต่ยังไม่ได้รับผลดี

ได้ไปที่โรงเลี้ยงและรีดนมของชาวอินเดียที่อยู่ในกรุงเทพ ฯ และการพบปะกับเจ้าของสัตว์ชาวอินเดีย

ได้ไปที่โรงเลี้ยงและรีดนมของชาวอินเดีย ในบริเวณชานเมืองกรุงเทพ ฯ ร่วมกับ ดร. โยนส์ และได้มีการชุมนุมเจ้าของสัตว์ชาวอินเดียบางคนที่กรมปศุสัตว์

ในบริเวณที่ที่ได้ไปสำรวจนี้มีคอกโคนมอยู่ ๑๒ คอก โคนมมีจำนวนทั้งหมดประมาณ ๓๐๐ ตัว ฟาร์มนมดังเช่นที่กล่าวนี้ยังมีอีกหลายแห่งในบริเวณรอบ ๆ กรุงเทพ ฯ โคเหล่านี้เป็นโคพันธุ์ผสมที่มีเลือดจากพันธุ์อินเดียมากกว่าเลือดไทย

แม่โคตัวที่ให้นมดีที่สุดสามารถให้นมวันละ ๑๐ ก.ก. แต่โดยเฉลี่ยแล้วโคหนึ่งตัวจะให้นมวันละ ๕ ก.ก. ราคานมลิตร์ละ ๔ บาท

แต่ละคอกมีพ่อโคใช้สำหรับทำการผสมตัวหนึ่ง การผสมในสายเลือดเดียวกันเป็นวิธีที่ใช้กันโดยทั่วไป โคเลี้ยงอยู่แต่ในคอกที่ทึบและปิดมิดชิด ไม่เคยปล่อยออกไปข้างนอกเลย

โคสาวเป็นสัดครั้งแรกเมื่ออายุ ๒ ถึง ๓ ปี และใช้ผสมในระยะนี้ โคที่เป็นสัดจะสังเกตได้โดยง่าย และโดยทั่ว ๆ ไปมีระยะ ๖ ถึง ๑๒ ชั่วโมง

ชาวอินเดียเหล่านี้มักจะเลี้ยงลูกโคตัวผู้ไว้ และขายไปเมื่อมีอายุหลังจาก ๑๐ เดือน ในราคาตัวละ ๒๐๐ บาท ถึง ๓๐๐ บาท และมักจะให้ลูกโคอยู่ข้าง ๆ กับแม่โคในขณะรีดนมเพราะเชื่อกันว่าแม่โคจะไม่ให้นมหากแยกลูกโคไปเสีย

เจ้าของโคเหล่านี้มีความสนใจเป็นอันมาก ที่จะให้แม่โคของตนสามารถผลิตน้ำนมได้มากขึ้น และประสงค์ที่จะได้มีพ่อโคพันธุ์ดีผสมกับแม่โคของตน และมีความสนใจในการผสมเทียมด้วย หากงานนี้จะเริ่มขึ้นที่กรุงเทพ ฯ

พวกเขาพร้อมที่จะจัดทำสถานที่ที่จะทำการผสมเทียมตามจุดต่างๆเพื่อสัตวแพทย์จะได้ออกไปทำงานตามจุดต่าง ๆ เหล่านี้ได้ทุกวันโดยมีกำหนดเวลานัดที่แน่นอน กับเจ้าของสัตว์แต่ละแห่งไว้

ในการประชุมพบปะกับเจ้าของสัตว์ชาวอินเดียเหล่านี้ได้รับคำบอกเล่าว่ามีแม่โคประมาณ ๕,๐๐๐ ตัวในบริเวณรอบ ๆ กรุงเทพ ฯ

ข้อสรุปความคิดเห็น

๑. เกี่ยวกับโคและกระบือ

โคไทย เท่าที่มีอยู่โดยทั่ว ๆ ไปไม่เจริญเติบโตเต็มที่ ซึ่งอาจเปรียบได้กับโคบางพันธุ์ของอินเดียที่ไม่มีลักษณะของพันธุ์หนึ่งพันธุ์ใดโดยเฉพาะ อาหารที่สัตว์ได้รับอยู่ในระดับเลว เป็นเพราะสัตว์ต้องอดหากินอาหารเองในป่าระหว่างฤดูแล้ง หรือไม่ก็ออกไปเล็มหญ้าในทุ่ง ซึ่งตามปกติก็มีอยู่น้อยมาก และไม่มีการให้อาหารประเภทอาหารข้นด้วยเลย

กระบือทั่วประเทศรู้สึกว่าเจริญเติบโตดี ว่าโดยทั่ว ๆ ไปแล้วอยู่ในสภาพที่ดีมาก ทั้ง ๆ ที่ความจริงก็กินหญ้าเหมือน ๆ กัน และชนิดเดียวกันกับโค ข้อนี้อาจเนื่องมาจากกระบือสามารถย่อยอาหารจำพวกเซลูโลสได้ดีกว่าโค นี่คงเป็นเพราะว่าอวัยวะย่อยอาหารเคยชินกับอาหารประเภทนี้ หรืออาจจะเป็นเพราะในกะเพาะของกระบือมีเชื้อสำหรับช่วยย่อยชนิดอื่น ๆ นอกเหนือจากที่มีอยู่ในโค

ฉะนั้นจึงเห็นความจริงได้ว่า กระบือเป็นสัตว์ที่เหมาะสมที่สุดที่จะเลี้ยงในประเทศไทย รัฐบาลควรจะหันมาพิจารณาในการปรับปรุงทั้งในด้านการผลิตกระบือเนื้อและกระบือนม

กรมปศุสัตว์ได้ดำเนินการปราบและควบคุมโรคระบาดสัตว์เช่นโรครินเดอร์เปสต์และโรคเฮโมรายิกเซพติกซีเมี่ยด้วยความสำเร็จอย่างดียิ่งอยู่แล้ว

ในระหว่างที่ทำการปราบและควบคุมโรคนี้ จึงไม่มีเวลาที่จะดำเนินงานผสมพันธุ์สัตว์อย่างจริงจัง ทั้ง ๆ ที่ได้มีสถานีผสมพันธุ์สัตว์อยู่หลายแห่ง แต่ก็ดูเหมือนว่ายังมิได้มีแผนดำเนินงานผสมพันธุ์สัตว์อย่างแท้จริงเลย อาจจะเป็นได้ว่า โดยทั่ว ๆ ไปชาวนายังไม่มีจิตใจ

เป็นนักเลี้ยงสัตว์เลี้ยงเลย นอกไปจากการปราบและควบคุมโรคแล้ว ก็ไม่เห็นมีงานเผยแพร่อย่างใดที่จะให้ชาวนาได้รับความรู้เกี่ยวกับการให้อาหารสัตว์ตลอดจนวิธีปฏิบัติในการเลี้ยงดู ในประเทศไทยมีโคและกระบือยู่ทั้งหมดประมาณ ๑๐ ล้านตัว และในจำนวนนี้มีแม่โคประมาณหนึ่งหมื่นตัวเท่านั้นที่ใช้เป็นโคนมการรีดนมนี้ส่วนมากชาวอินเดียที่อยู่ในกรุงเทพฯ, เชียงใหม่ และอาจจะมีที่เมืองอื่น ๆ บ้างเป็นผู้ทำ และมีน้อยคนที่เลี้ยงกระบือนม

๒. เกี่ยวกับการใช้วิธีผสมเทียม

ในประเทศไทยหากจะเริ่มใช้วิธีการผสมเทียม ในระยะแรก ๆ ที่จะเริ่มปรับปรุงพันธุ์สัตว์เช่นนี้ ยังไม่เห็นประโยชน์ที่จะใช้วิธีผสมเทียมในสัตว์ประเภทงานและประเภทเนื้อ แต่งานผสมเทียมอาจจะเป็นประโยชน์ได้มากถ้าใช้ในท้องที่ที่มีประชาชนที่สนใจในด้านการผลิตน้ำนม และโดยเฉพาะในแหล่งที่ไม่สามารถที่จะหาพ่อโคพันธุ์ที่ดีเพื่อใช้ผสมกับแม่โคเพื่อจะได้ลูกโคที่จะให้น้ำนมมากขึ้น ท้องที่ดังกล่าวที่ควรจะเริ่มงานผสมเทียมขึ้นก่อนได้แก่ที่กรุงเทพฯ และเชียงใหม่

หลังจากที่ได้มีการหารือกับเจ้าของสัตว์ในท้องที่เหล่านี้แล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่าขณะนี้สามารถจะตั้งสถานีผสมเทียมขึ้นได้สองแห่งในประเทศไทย คือ ในกรุงเทพฯ แห่งหนึ่ง และที่เชียงใหม่อีกแห่งหนึ่ง

งานผสมเทียมควรจะต้องดำเนินควบกับการควบคุมสุขภาพทางเพศ

การควบคุมสุขภาพทางเพศหมายความถึงการตรวจท้อง การตรวจวินิจฉัยความเป็นหมัน ตลอดจนการป้องกันและรักษา การควบคุมสุขภาพทางเพศควบไปกับงานผสมเทียมนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะทำการผสมเทียมให้แก่แม่โคซึ่งตั้งท้องอยู่แล้ว ถ้าจะพูดกันในด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับการประหยัดของเจ้าของสัตว์ หากสัตวแพทย์มีความสามารถที่จะชี้ขาดได้ว่าสัตว์ตัวเมียตัวใดเป็นหมันแน่นอน และไม่มีประโยชน์ที่จะเสียค่าเลี้ยงดูต่อไปอีก สมควรที่จะขายไปเป็นโคเนื้อได้เสียดังนี้จะเป็นการดีอย่างยิ่ง

ในขั้นต่อไป หากงานผสมเทียมสามารถยังผลดีแก่การผลิตเพิ่มน้ำนมของสัตว์ก็ควรจะได้มีการบันทึกสถิติจำนวนน้ำนมของสัตว์ที่เกิดจากการผสมเทียมเอาไว้ด้วย

งานผสมเทียมในประเทศไทยควรจะได้เริ่มต้นในวงงานน้อย ๆ ไปก่อน ถ้าหากจะเทียบกับงานนี้ที่กำลังปฏิบัติกันแล้วในต่างประเทศ ข้าพเจ้ามั่นใจว่าการปรับปรุงที่ค่อย ๆ ดำเนิน

ไปจะเป็นการดีที่สุด และจะเป็นความปลอดภัยอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อจะให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานนี้ได้มีเวลาฝึกฝนจนเกิดความชำนิชำนาญ ให้เพียงพอเสียก่อน ทั้งนี้เป็นเพราะการที่จะนำเอาความชำนาญ ทั้งหมดเกี่ยวกับงานผสมเทียมที่ได้รับมาแล้วจากประเทศอื่นมาใช้กับสภาพงานผสมเทียม ในประเทศไทยนั้น ย่อมเป็นไปไม่ได้เสมอไป

งานนี้ควรจะได้เริ่มขึ้นตามสภาพการณ์เท่าที่เป็นโดยเฉพาะของประเทศประกอบด้วยจะต้องพิจารณาทุกวิถีทางที่จะทำให้เกิดมีความร่วมมือ และความเชื่อถือ แก่บรรดาเจ้าของสัตว์ที่จะใช้ผสมเทียมนี้

หน่วยงานผสมเทียม

ข้าพเจ้าเห็นว่า ทางที่ดีที่สุดควรจะตั้งหน่วย พิเศษขึ้นเป็น หน่วยแพร่พันธุ์สัตว์ และการผสมเทียมในกรมปศุสัตว์ โดยให้หน่วยนี้ขึ้นโดยตรงต่ออธิบดี ไม่มีเหตุผลอันใดที่จะให้งานนี้ไปขึ้น อยู่กับกองต่าง ๆ ที่มีอยู่ในขณะนี้ เพราะไม่มีใครที่มีความรู้ความชำนาญ เกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่เลย

สถานีผสมเทียม

สถานีผสมเทียมในกรุงเทพ ฯ ข้าพเจ้าได้ไปตรวจดูโดยถี่ถ้วน ถึงสถานที่ที่เหมาะสม และได้หารือเรื่องนี้กับอธิบดีกรมปศุสัตว์ และคณะบดีคณะสัตวแพทย์ศาสตร์แล้ว

ในที่สุด ข้าพเจ้าได้ตกลงใจว่า สถานีผสมเทียมที่ดีที่สุดควรตั้งอยู่ที่คณะสัตวแพทย์ศาสตร์ เพราะบริเวณเพียงพอที่จะสร้างห้องปฏิบัติการ และคอกพ่อพันธุ์สัตว์ได้ ในขณะนี้ที่คณะสัตวแพทย์ศาสตร์ ไม่มีโค และกระบือเลย ฉะนั้นการที่จะจัดตั้งสถานี ฯ จะทำให้สัตว์พ่อพันธุ์ปลอดภัยจากโรคระบาดได้อย่างดี และในเวลาเดียวกันจะเป็นประโยชน์ต่อคณะสัตวแพทย์ศาสตร์ในอันที่จะได้มีงานประเภทนี้เกิดขึ้นในคณะ ฯ นักศึกษาจะได้มีโอกาสคิดตามศึกษา และดูงานผสมเทียมได้โดยสดวก และเมื่อสัตวแพทย์หัวหน้าสถานี ฯ มีความคุ้นเคยกับเจ้าของโคในบริเวณรอบ ๆ กรุงเทพ ฯ แล้ว ก็อาจนำนักศึกษาร่วมไปในการปฏิบัติงานผสมเทียมด้วยโดยวิธีนี้ นักศึกษาก็จะได้มีความคุ้นเคยเป็นอย่างดีกับงานประเภทนี้

กรมปศุสัตว์ได้ประมาณการค่าใช้จ่ายที่จะตั้งสถานีผสมเทียมขึ้นที่กรุงเทพ ฯ แล้วประมาณว่าจะต้องใช้เงิน ๙๕,๐๐๐ บาท

สถานีผสมเทียมในเชียงใหม่

ตลอดเวลาที่อยู่ที่เชียงใหม่ ข้าพเจ้าได้ทำการตรวจสอบดูสถานที่ที่เหมาะสมที่จะตั้งสถานีผสมเทียม ที่ที่เหมาะดูเหมือนจะอยู่ที่

สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ห้วยแก้ว ซึ่งอาจอาศัยห้อง ๆ หนึ่ง ภายในตึกที่มีอยู่แล้ว อย่างไรก็ดีก จะต้อง ใช้เงิน บ้างใน การจัด ทำห้องปฏิบัติการในการผสมเทียมในตึกหลังนี้ และการจัดสร้างโรงรีดเชื้อด้วย

กรมปศุสัตว์ได้ประมาณ ราคาที่จะจัดสถานที่ดังกล่าวไว้แล้ว ประมาณ ราคา ๑๕,๐๐๐ บาท อนึ่ง ที่เชียงใหม่ควรได้มีการจัดเตรียม สถานที่ พักไว้ให้ สำหรับ สัตวแพทย์ผู้ดำเนินงานด้วย

เครื่องมือและเครื่องใช้

ข้าพเจ้าได้จัดส่ง เครื่องมือ และเครื่องใช้บางอย่าง สำหรับงานผสมเทียมมายังกรมปศุสัตว์บ้างแล้ว ส่วนเครื่องมือและเครื่องใช้อื่น ๆ อาจจะประมาณ ราคาได้ในเมื่อนายทศพร ฯ กลับมาจากประเทศอินเดียแล้ว ที่ในประเทศอินเดียนั้น นายทศพร ฯ จะได้ทำการสำรวจดูว่า มีเครื่องมือชนิดใดบ้างที่จะซื้อ ได้ใน ราคา ย่อม เยาว์กว่า ซื้อในยุโรป สถานีผสม เทียมแต่ ละแห่ง จำเป็นจะต้องมีรถจี๊ปประจำแห่ง ละหนึ่งคัน

โคสำหรับงานผสมเทียม

ในขณะนี้เป็นการ ยากที่จะ กล่าวโดยแน่นอนว่า โคพันธุ์ใดดีที่สุดที่จะใช้ในการผสมเทียมในประเทศไทยในเวลาต่อไป อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าคิดว่าควรเริ่มต้นผสมด้วยโคพันธุ์เร็ดซินดี้ ที่ได้นำเข้ามาอยู่ในประเทศไทยแล้ว

ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่า ในขณะนี้โค ผู้พันธุ์นี้ หลายตัว ยังมิได้ ใช้ทำประโยชน์แต่อย่างใดเลย อย่างไรก็ดีเราอาจจะพบกับอุปสรรคบางประการ จากความชำนาญที่ข้าพเจ้าได้รับในโคพันธุ์เร็ดซินดี้ในประเทศอินเดีย พบว่าโดยทั่วไปโคพันธุ์นี้ไม่ค่อยชอบการผสมเท่าใด และจากงานผสมเทียมในประเทศอินเดียก็ได้พบข้อยุ่งยากหลายประการในการที่จะรีดเอาน้ำเชื้อจากพ่อพันธุ์สัตว์นี้ ในการที่จะนำเอาไปใช้ในการผสมเทียม

ในเรื่องเกี่ยวกับ โคพันธุ์เร็ดซินดี้ที่ทำพระ ในขณะนี้ได้เลี้ยงปล่อยรวมกันอยู่ในทุ่งกับโคพื้นเมือง หรืออยู่รวมกันเป็นฝูง ซึ่งในขณะนี้มีรวม ๑๐ ตัวด้วยกัน โคเหล่านี้ไม่เคยได้ผูกเอาไว้เลย ฉะนั้นจึงไม่อาจเป็นที่แน่ใจได้ว่า เมื่อเราผูกสัตว์เหล่านี้ไว้แล้วนำไปผสมกับแม่โค ที่ไม่มีอาการ เป็นสัดตามหลักการของการผสมเทียม มันจะยอมทำการผสมให้หรือไม่ หน้าที่สำคัญประการแรกอันหนึ่งของ สัตวแพทย์ผู้จะ กระทำหน้าที่ในเรื่องนี้ในประเทศไทยได้แก่ การสำรวจพ่อโคเหล่านี้ดูว่า มีตัวใดบ้างที่พอจะใช้การในงานผสมเทียมได้เลยทีเดียว หรือจะใช้ได้หลังจากทำการฝึกแล้ว

โค หนุ่ม ที่ท่า พระ ควร จะ ได้รับการเลี้ยงดูเป็นพิเศษ และควรจะผูกเลี้ยงไว้ เมื่อมันเติบโตพอที่จะทำการผสมได้ ก็ให้เริ่มฝึกหัด โดยให้มันปล่อยน้ำเชื้อออกทางเครื่อง โยนีเทียม และให้ทับแต่วัวเมีย ที่เข้าซอง ไว้แล้วเท่านั้น

ข้อสำคัญที่สุด ในการ ที่จะเริ่ม ดำเนินงานผสมเทียมก็คือ ต้องเตรียมพร้อมที่จะทำการผสมให้แม่โคที่เป็นสัด ของราษฎรได้อย่างสม่ำเสมอทุก ๆ วัน ฉะนั้นควรจะมีทั้งพ่อโคเบราวน์สวิส หรือเจอร์ซีที่มีอยู่แล้วไว้ประจำที่สถานี เพื่อสนองความต้องการของเจ้าของสัตว์นอกจากนี้ควรมีพ่อโคสำรองไว้เผื่อในเมื่อ อาจเกิดมีเหตุ จำเป็นอื่น ๆ อีกด้วย

ข้าพเจ้าใคร่ขอย้ำว่า หากมีราษฎรที่มีความสนใจ และ ใคร่ที่จะให้กระบือเมียของตน ได้รับการ ผสมจากกระบือผู้พ่อพันธุ์ โดยมีความประสงค์ที่จะได้ลูกที่มีน้ำนมมากขึ้นแล้ว รัฐบาลควรสั่งกระบือพันธุ์มูร่า เข้ามาจากต่างประเทศ กระบือพันธุ์นี้ใช้ได้ดีทั้งในการผสมเทียม หรือในการ ผสมตามธรรมชาติ

เจ้าหน้าที่สำหรับงานผสมเทียม ควรใช้เจ้าหน้าที่ไทย สองนายผู้ได้รับการศึกษามาแล้วจากศูนย์การผสมนานาชาติที่ เอฟ. เอ. โอ. ได้จัดให้มีขึ้นในวิชาการว่าด้วยอวัยวะสืบพันธุ์ รวมทั้งการผสมเทียม ได้เริ่มงานนี้ขึ้นก่อน โดยให้ผู้หนึ่งเป็นสัตวแพทย์หัวหน้าสถานีผสมเทียม กรุงเทพ ฯ และอีกผู้หนึ่งที่เชียงใหม่ วิธีที่ดีที่สุดควรให้เจ้าหน้าที่ทั้งสองนายนี้ได้เริ่มทำงานร่วมกัน ในการเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจน ให้ร่วมกันทำการทดลองหา และผสมโคผู้พ่อพันธุ์สำหรับใช้ในการผสมเทียมให้พร้อมเสียก่อน แล้วจึงค่อยเริ่มงานขึ้นที่สถานีทั้งสองแห่ง

เมื่องานผสมเทียมได้เริ่มขึ้นแล้ว จะต้องดำเนินงานติดต่อกันเรื่อยไป โดยมิให้มีการหยุดชงักได้ มิฉะนั้นแล้วจะก่อให้เกิดความยุ่งยาก และเจ้าของสัตว์จะหมดศรัทธาในงานนี้

ถ้าหากมีเจ้าหน้าที่แต่เพียง ๒ นาย เท่านั้นที่จะปฏิบัติงานผสมเทียม และไม่มีผู้อื่นปฏิบัติงานแทนได้อีกเลยในกรณีที่เกิดการเจ็บป่วยหรือลาพัก ฯ ล ฯ

ฉะนั้น ข้าพเจ้าเห็นสมควรที่จะให้มีสัตวแพทย์ปริญญาอีก หนึ่งนายได้ประจำอยู่ที่สถานีผสมเทียมกรุงเทพ ฯ เพื่อศึกษาและฝึกหัดในการปฏิบัติงานทางสูติศาสตร์ เพศศาสตร์และการผสมเทียม กับสัตวแพทย์หัวหน้าสถานี เจ้าหน้าที่ผู้ที่ได้รับการฝึกนี้จะได้ช่วยเหลือและสามารถปฏิบัติหน้าที่แทน

ในเมื่อสัตวแพทย์หัวหน้าสถานีจะต้องกระทำการสอนวิชาเหล่านี้ในคณะสัตวแพทยศาสตร์หรือในเวลาที่ต้องออกไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการผสมสัตว์เลี้ยงอื่น อนึ่งเจ้าหน้าที่ผู้นี้อาจจะขึ้นไปปฏิบัติงานแทนที่จังหวัดเชียงใหม่ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของจังหวัดนั้นเกิดเจ็บป่วยหรือต้องการความช่วยเหลือบางประการ นอกจากนี้หากในเวลาต่อไปเมื่อทางการจะเปิดสถานีผสมเทียมแห่งใหม่ขึ้น หรือจะจัดตั้งสถานีย่อยแห่งอื่นขึ้นอีก เจ้าหน้าที่ผู้นี้ก็จะสามารถไปดำเนินงานในสถานีนั้น ๆ ได้ทันที

การปรับปรุงงานผสมเทียมต่อไปในประเทศไทย

ย่อมขึ้นอยู่กับผลงานที่ปฏิบัติอยู่ที่สองสถานีแรกว่าจะได้ผลดีเพียงใด และอยู่ที่รัฐบาลจะสามารถกระตุ้นเตือนราษฎรให้เริ่มในงานผลิตน้ำนมได้เพียงไร แต่ประการสุดท้ายที่สำคัญที่สุดก็คือ งานนี้สามารถจะทำเงินให้เจ้าของสัตว์ได้คุ้มค่าเพียงใด

อาจเป็นได้ว่าในเวลาต่อไปในแหล่งที่ราษฎรมีความสนใจในการผลิตน้ำนมแห่งอื่น ๆ (อาจมีในจังหวัดเพชรบุรีและชลบุรี) เราก็อาจจะส่งน้ำเชื้อไปจากสถานีผสมเทียมกรุงเทพ ฯ ได้ โดยจะมีเจ้าหน้าที่ท้องที่หรือเจ้าหน้าที่เฉพาะจัดทำการผสมเทียม และทำการในเรื่องควบคุมสุขภาพทางเพศให้ อย่างไรก็ดีเราจำเป็นจะต้องใช้เวลาพอสมควรที่จะดำเนินการปรับปรุงไปจนถึงขั้นดังกล่าวนั้นได้ และทั้งนี้หมายความว่าจะต้องได้รับผลดีโดยแท้จริงมาแล้วจากงานเบื้องต้น

ในปีนี้มีงบประมาณสำหรับดำเนินงานผสมเทียมอยู่ ๑๒๕,๐๐๐ บาท ซึ่งในจำนวนนี้ได้กะว่าจะใช้เป็นค่าอบรมเจ้าหน้าที่ที่จะทำงานผสมเทียมจำนวน ๒๐ ถึง ๓๐ คน เป็นเงิน ๕๕,๐๐๐ บาท ข้าพเจ้าเห็นว่าในระยะนี้ยังไม่จำเป็นต้องมีการอบรมเจ้าหน้าที่ถึงเพียงนั้น ควรจะเอาเงินจำนวนนี้ไปซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ให้สถานีผสมเทียมทั้งสองดังกล่าวจะดีกว่า

๓. การส่งเสริมโคนมโดยวิธีสหกรณ์พ่อโคพันธุ์

หากในที่แห่งหนึ่ง ๆ มีราษฎรเป็นจำนวนน้อยที่มีความสนใจในทางผลิตน้ำนม และมีจำนวนแม่โคอยู่เพียง ๕๐ – ๑๐๐ ตัว วิธีการที่ประหยัดที่สุดได้แก่การจัดหาพ่อโคพันธุ์ดีไว้ผสมให้แก่แม่โคของราษฎรในที่แห่งนี้สักหนึ่งตัว โดยทางราชการออกเงินค่าเลี้ยงดูและให้ผู้หนึ่งผู้ใดดูแลไว้ ข้าพเจ้าเข้าใจว่าวิธีนี้เคยได้รับความสำเร็จมาแล้วในมลายู

๔. ข้อขัดข้องในการผสมพันธุ์สัตว์ในประเทศไทย

เกี่ยวกับข้อขัดข้องในการผสมพันธุ์

สัตว์นั้นมีทางทราบได้น้อยมาก เพราะไม่เคยมีการสำรวจไว้เลย ตลอดระยะเวลาการสำรวจ ของ ข้าพเจ้า ก็ได้ พบข้อ ยุ่ง ยาก บาง อย่าง ในการผสมพันธุ์ เหมือนกัน ซึ่งเข้าใจว่าความยุ่งยากเหล่านี้คงจะปรากฏชัดมากขึ้น ในเมื่อได้ เริ่มงานนี้ในการปรับปรุงสัตว์ โดยจริงจังขึ้นแล้ว ดังจะให้ตัวอย่างไว้ดังต่อไปนี้

ก. อัตรา การ ตั้ง ท้อง ต่ำ หรือ มี อาการเป็นหมันชั่วคราว เมื่อได้สอบถามราษฎรว่ามีสัตว์เป็น หมันมากหรือ น้อยเพียงใดหรือไม่ ดูไม่ค่อยจะมีใครทราบในเรื่องนี้เลย หากสัตว์นั้นไม่ได้ใช้ในการรีดนมก็ไม่เป็นเรื่องสำคัญอันใดที่สัตว์นั้น จะให้ลูกทุกปี หรือทุก ๆ ๒ ปีก็ตาม แต่เมื่อถ้าจะพูดถึงในด้านโคนมแล้ว การให้นมของแม่โคอยู่ที่การตกลูกทุกปีหรือไม่ และโดยธรรมดาทั่วๆ ไป ปัญหาเรื่องการที่ผสมลูกไม่ติดนี้จะมีบ่อยขึ้น ตามส่วนใน เมื่อเรา มีแม่โค ที่สามารถ ให้น้ำนมมากขึ้นทุก ๆ ที

โดยทั่ว ไป แล้วโค พื้น เมือง มีระยะ ที่แสดง ความ สมบูรณ์ทางเพศ เกิดขึ้น ช้ามาก ทั้งนี้อาจเป็นสาเหตุสืบเนื่องมาทางกรรมพันธุ์ ประกอบกับการที่ไม่ได้ รับอาหาร ที่มีคุณค่าดีพอ

ในฟาร์ม บาง แห่ง เท่าที่ ได้ไป ทำการสำรวจมาแล้วพบว่า สัตว์พันธุ์ ของยุโรปไม่ค่อยจะ สามารถ ทำการสืบ พันธุ์ได้ โดย สมบูรณ์นัก

ในม้าอัตราของ การคิดลูกต่ำ เนื่องมาจากการที่ได้รับ อาหารไม่ดี ซึ่งจะทำ ให้ระยะของการเป็นสัดและไข่ตกไม่เป็นปกติ

ใน สุกร ข้าพเจ้าได้ พบ เห็น ความ ผิดปกติทางเพศ เช่นโรคลูกอัณฑะ ไม่เคลื่อนลงอยู่ในถุง โรคลูกอัณฑะฝ่อ และการที่ไม่สามารถทำการผสม

ข. โรคเต้านมอักเสบ แทบทุกประเทศทั่วโลก โรคเต้านมอักเสบ ในโคเป็นปัญหาที่สำคัญมากที่สุด ประการหนึ่ง ในด้านการอุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ แต่เนื่องจากว่าประเทศไทยยังไม่มีการผลิตน้ำนม โรคนี้จึงยังไม่มีปัญหาอะไรเกิดขึ้น

ในทันทีที่เราเริ่มงานที่จะผลิตน้ำนมกันขึ้น ก็จะมีโรคเต้านมอักเสบเกิดขึ้นบ่อยที่สุด ในฝูงโคนม เจอร์ซี่ ฝูง หนึ่ง ที่ ข้าพเจ้า ได้ ไปตรวจดูก็ได้พบ ว่าเป็นโรค เต้านมอัก เสบเรื้อรัง จนกระทั่งทำให้การ ให้น้ำนมของสัตว์ไม่คุ้มค่าแต่ประการใด และในฟาร์มโคนมแห่งอื่น ๆ ข้าพเจ้าก็ได้พบว่าสัตว์เป็นโรคเต้านมอักเสบชนิดร้ายแรงกันมาก

ในฟาร์มโคนม เหล่า นั้นจะ ต้องได้ รับความช่วย เหลือจาก สัตวแพทย์มาก ขึ้น ตามลำดับ ใน การ ป้อง กันโรคเต้า นม อัก เสบ นี้ ประกอบกับข้อสำคัญ ที่สุดก็คือ จะต้องแก้ไข

วิธีรีดนมเสียใหม่

ค. โรคแท้งติดต่อ โรคแท้งติดต่อในโคดูไม่ค่อยจะมีในประเทศนี้แต่อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถที่จะทราบแน่นอนในเรื่องนี้ได้

โรคแท้งติดต่อในสุกร เพิ่งได้รับการตรวจวินิจฉัยเมื่อปีที่แล้วมานี้เอง และในขณะนี้โรคได้ระบาดไปยังฝูงสุกรที่สถานีผสมพันธุ์สุกรทุกแห่ง อาการของโรคที่แสดงให้เห็นเด่นชัดได้แก่การแท้งลูก การเป็นอัมพาต และลูกอัณฑะอักเสบชนิดร้ายแรง หากโรคนี้ระบาดออกมาจากสถานีผสมพันธุ์สุกรก็อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายมาก และยากแก่การปราบโรคในอนาคต ฉะนั้นจึงควรเริ่มวางแผนการปราบและรีบดำเนินการโดยเร็วที่สุด

๔. การศึกษาวิชาสัตวแพทย์เกี่ยวกับการผสมพันธุ์สัตว์ในท้องที่

เท่าที่ข้าพเจ้าได้ทราบมา การสอนวิชาสุตศาสตร์ วิชาว่าด้วยอวัยวะสืบพันธุ์และวิชาการผสมเทียมได้ทำการสอนโดยอาจารย์ทางแผนกรังสีวิทยาทางหนึ่ง จากอาจารย์ทางวิชาสัตวบาลน์ทางหนึ่ง และจากอาจารย์ทางแผนกศัลยกรรมอีกทางหนึ่ง ไม่มีอาจารย์ผู้หนึ่งผู้ใดได้รับผิดชอบในวิชาเหล่านี้โดยตรง และการฝึกสอนในภาคปฏิบัติการก็ยังไม่มีเลย

เมื่อสถานีผสมเทียมได้ตั้งขึ้นที่คณะสัตวแพทยศาสตร์แล้ว ข้าพเจ้ามั่นใจว่าจะเป็นทางที่ดีที่สุด หากคณะสัตวแพทยศาสตร์พยายามที่จะให้สัตวแพทย์หัวหน้าสถานีผสมเทียมนี้ได้เข้าทำการสอนและฝึกทั้งในทางทฤษฎีและภาคปฏิบัติในวิชาสูติศาสตร์ วิชาว่าด้วยอวัยวะสืบพันธุ์และวิชาการผสมเทียม คณะสัตวแพทย์ศาสตร์ก็จะสามารถให้การศึกษาที่ดีจริงแก่นักศึกษาได้ ข้อนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะสัตวแพทย์ดังกล่าวสามารถถ่ายความรู้ที่ดีมีประโยชน์และเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะปรับปรุงการปศุสัตว์ให้เจริญตามความมุ่งหมายต่อไปได้

ข้อแนะนำขั้นแรกสำหรับการปฏิบัติงาน

ข้อแนะต่าง ๆ โดยละเอียด ข้าพเจ้าจะได้เขียนไว้ในรายงานฉบับสุดท้ายจากเอฟ. เอ. โอ. อย่างไรก็ดีข้าพเจ้าคิดว่าในขณะนี้เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะให้ข้อแนะบางประการสำหรับการปฏิบัติงานขั้นแรกแก่รัฐบาลไทย เพื่อว่าจะได้เริ่มต้นดำเนินงานการผสมเทียมไปพลางก่อนดังนี้

๑. งานผสมเทียมในประเทศไทยในขณะนี้ จะใช้ให้ได้ประโยชน์จริงจังแล้ว

ควรกระทำแต่ในด้านที่จะปรับปรุงสัตว์ที่ผลิตน้ำนมเท่านั้น ซึ่งเป็นเรื่องที่จำเป็นมากสำหรับในประเทศเวลานี้

๒. สถานีผสมเทียม ๒ แห่ง ควรได้ตั้งขึ้นในที่ ๆ เจ้าของสัตว์มีความสนใจและต้องการผสมโคของตนกับ พ่อโคพ่อพันธุ์ที่ดี โดยมีความมุ่งหมายที่จะเพิ่มอัตราการผลิตนมให้ดียิ่งขึ้น สถานที่ดังกล่าวได้แก่ที่กรุงเทพ ฯ และเชียงใหม่

๓. ขอเสนอว่า **หน่วยเพิ่มพูลปริมาณสัตว์และการผสมเทียม** ควรได้ตั้งขึ้นในกรมปศุสัตว์ และให้ขึ้นโดยตรงต่ออธิบดีกรมปศุสัตว์

๔. ขอเสนอว่า สถานีผสมเทียมกรุงเทพ ฯ ควรจะได้สร้างขึ้นในบริเวณที่ตั้งของคณะสัตวแพทยศาสตร์ ข้อนี้จะเป็นประโยชน์มากสำหรับการศึกษาวิชาการสัตวแพทย์ในด้านการเพิ่มพูลปริมาณสัตว์รวมทั้งการผสมเทียม นักศึกษาวิชาการสัตวแพทย์อาจได้ติดตามดูงานของสถานีผสมเทียม และสามารถออกไปปฏิบัติงานในภาคปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้ในเวลาต่อไปด้วย

๕. เงินที่จะต้องใช้ในการก่อสร้างและจัดตั้งสถานีผสมเทียมในกรุงเทพ ฯ ประมาณ ๙๕,๐๐๐ บาท

๖. สถานีผสมเทียมที่เชียงใหม่ อาจจัดตั้งขึ้นได้ที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ในจังหวัดนั้น โดยใช้ส่วนหนึ่งของตึกปฏิบัติการที่ยังว่างอยู่ เงินที่จะต้องใช้ในการจัดตั้งนี้ประมาณ ๑๕,๐๐๐ บาท

นอกเหนือไปจากค่าใช้จ่ายเหล่านี้ ยังมีค่าใช้จ่ายในเรื่องเครื่องมือเครื่องใช้และรถจี๊ปประจำสถานี

๗. ขอเสนอว่าสัตวแพทย์ไทย ๒ นาย ที่ได้รับการฝึกมาแล้ว ๑ ปี จากศูนย์การฝึกระหว่างชาติที่ เอฟ. เอ. โอ. ได้จัดให้มีขึ้นที่กรุงสต็อก โฮล์ม ในทางวิชาการเพิ่มพูลปริมาณสัตว์และการผสมเทียมควรได้เข้าปฏิบัติงานนี้ที่สถานีผสมเทียมทั้ง ๒ แห่ง

๘. ขอเสนอว่า ให้แต่งตั้งสัตวแพทย์ ๒ นาย เป็นหัวหน้าสัตวแพทย์ที่สถานีผสมเทียมแต่ละแห่ง และเพื่อเป็นการประกันว่างานนี้จะได้ดำเนินติดต่อกันเรื่อยไป โดยไม่มีการหยุดชงักถึงแม้ในกรณีที่จะมีเหตุฉุกเฉินใด ๆ เกิดขึ้น ก็ใคร่เสนอให้แต่งตั้งสัตวแพทย์ปริญญาไว้ช่วยและสำรองในการดำเนินงานที่สถานีผสมเทียมกรุงเทพ ฯ อีกนายหนึ่ง

๙. การศึกษาทางวิชาการเพิ่มพูลปริมาณสัตว์รวมทั้งการผสมเทียม ควรให้สัตวแพทย์หัวหน้าสถานีผสมเทียมกรุงเทพ ฯ เป็นผู้ฝึกสอน

๑๐. งานผสมเทียมควรดำเนินไปพร้อมกับการควบคุมสุขภาพทางเพศด้วย

๑๑. งาน ผสมเทียม ทั้งหมดจะ ต้องอยู่ในความอำนวยการและดำเนินงานโดยเฉพาะของสัตวแพทย์ปริญญาแห่งกรมปศุสัตว์ ผู้ได้รับการศึกษามาโดยเฉพาะ ในทางวิชาการเพิ่มพูลปริมาณสัตว์มาแล้วเท่านั้น

๑๒. หากจะให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ๆ จะใช้เป็นผู้ช่วยในงานผสมเทียม ควรให้สัตวแพทย์หัวหน้าสถานีผสมเทียมกรุงเทพ ฯ เป็นผู้ทำการอบรม

๑๓. ขอเสนอว่าในปีเริ่มแรกของการศึกษาปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ควรให้สัตวแพทย์หัวหน้าสถานีผสมเทียมกรุงเทพ ฯ เป็นผู้ทำการฝึกสอนทั้งทางภาคทฤษฎีและ ภาค ปฏิบัติ ในทาง วิชาการเพิ่มพูลปริมาณสัตว์และการผสมเทียมที่คณะสัตวแพทย์ศาสตร์

๑๔. การสั่งน้ำเชื้อเข้ามาจากต่างประเทศควรจะต้อง มีการ ควบคุมโดย อาศัยหลักตามกฎเกณฑ์และข้อบังคับ ซึ่งที่ประชุม เอฟ. เอ. โอ. ณ เมืองเคมบริดจ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้ตกลงวางไว้แล้ว

๑๕. ขอเสนอว่า ควรอนุมัติให้มีทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่จำเป็นและต้องการใช้ในการ ค้นคว้า หาความรู้ไว้ ที่สถานีผสมเทียมกรุงเทพ ฯ โดยเร็วที่สุดที่จะทำได้.

สมาชิกสัตวแพทย์สมาคม ฯ

เนื่องจากได้ มีการเปลี่ยน แปลงโยก ย้าย ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ในระยะ ๒ ปีที่ผ่านมานี้ ดังนั้นจึง ใคร่ขอร้อง ให้ท่านสมาชิกสัตวแพทย์ของสัตวแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย ฯ ซึ่งยังเป็นสมาชิกของสมาคมนี้อยู่ ได้ โปรดแจ้งตำบลที่อยู่และหน้าที่ในปัจจุบันของท่าน ไปยังบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สัตวแพทยสาร ตำนักงาน ณ กรมปศุสัตว์ ถนนพญาไท โดยทางจดหมายหรือไปรษณีย์บัตร์โดยด่วน เพื่อทำทะเบียนใหม่และจะได้ส่งหนังสือมาถึงท่านได้สะดวกในโอกาสต่อไป – บรรณาธิการ